

INTEGRA - ASSOCIACIÓ PER LA INCLUSIÓ DE COL·LECTIUS DE RISC

Seu social: Olot

Àmbit geogràfic: Comarcal

Forma jurídica: Associació

- 144 persones treballadores
- 29 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 9 persones voluntàries
- 320 persones sòcies

Nombre actual de persones ateses

- 550 a serveis a la infància i la joventut
- 55 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 2 a serveis específics vinculats a l'àmbit de l'execució penal
- 40 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.integraolot.cat

Breu història de l'organització

INTEGRA és una Associació de La Garrotxa, que treballa per a la inclusió de col·lectius de risc en la societat, fundada l'any 1968. És una entitat sense ànim de lucre en totes les seves activitats. Per portar a terme la seva tasca social, gestiona serveis d'atenció a les persones, d'ocupació i treball, d'habitatge i residència, d'educació especial, de lleure i també de comerç a través de la venda de producció pròpia. És una entitat molt arrelada a la comarca. A través d'aquest llarg recorregut, l'entitat ha adquirit una experiència vital per a la gestió dels diferents serveis de suport orientats al món social i per desenvolupar amb eficàcia l'atenció a les persones.

Missió

- Defensar els drets individuals activament.
- Afavorir les capacitats per promoure canvis en un mateix.
- Acompanyar el creixement personal amb una intervenció integral al llarg del cicle vital.
- Facilitar els suports necessaris per a una veritable inclusió social.
- Incentivar l'autonomia per a gaudir, per decidir i per escollir el propi projecte vital.
- Cercar la felicitat.
- Transformar la societat per assolir horitzons d'equilibri i quitat social.

Descripció de l'activitat

Tots els serveis d'Integra estan adreçats a persones amb discapacitat intel·lectual en risc d'exclusió social i a infants amb trastorns en el seu desenvolupament. L'entitat intervé al llarg de tot el cicle vital de les persones:

- Prevenció: Centre de desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) i Suport a les escoles bressol municipals
- Educació: Escola d'Educació Especial, Itinerari Formatiu Específic (IFE) i Suport a l'escola ordinària
- Habitatge: Residència i pisos amb suport
- Atenció en centres de dia: Centre Ocupacional i d'atenció especialitzada

- Treball amb suport: Empresa d'inserció i Suport al treball a l'empresa ordinària
- Activitats a la comunitat: Lleure, Esports i cultura
- Famílies: Funcions de representació, tutela i curatela

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

HIC SUMUS: PROJECTE PER A LA INCLUSIÓ SOCIOLABORAL DE PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL O DEL DESENVOLUPAMENT (PDID) AMB GRANS NECESSITATS DE SUPORT, EN EL CONTEXT OCUPACIONAL

Breu descripció

Projecte de transformació d'un taller ocupacional com a servei de suports per a la inclusió social i laboral de persones amb discapacitat intel·lectual i amb grans necessitats de suport. És una experiència pilot de flexibilització organitzativa d'un taller ocupacional per obrir l'activitat ocupacional a la comunitat i potenciar la inserció laboral a l'empresa ordinària de les persones amb grans necessitats de suport. El desenvolupament del projecte parteix de la participació l'any 2016 en el pilotatge sobre Empleo Personalizado promogut per Plena Inclusión i Dincat, i de l'aplicació del Treball amb suport, ambdues ens aporten un marc formatiu i metodològic per sistematitzar un procés participatiu de descoberta vocacional, competencial i d'habilitats laborals. D'altra banda, el projecte comporta amb aquesta finalitat inclusiva, organitzar la majoria de les activitats del taller en 4 línies, dirigides cap als entorns naturals (empresa ordinària i comunitat). Tenim la "Línia Combi" (persones que combinen un contracte laboral a jornada parcial a l'empresa ordinària i l'assistència al STO. Els contractes són de poques hores a la setmana i responen sempre a una necessitat real de l'empresa. Poden ser contractes directament de l'empresa o bé, contracte per prestació de serveis i la persona presta el servei directament a l'empresa), "Línia Rovell de l'ou" (Activitat ocupacional que es desenvolupa unes hores al dia a l'espai Botiga-taller al centre de la ciutat i es dina al centre cívica), Línia "Taca d'Oli" (activitat ocupacional a les instal·lacions d'una empresa duent a terme tasques variades de manipulats) i, finalment, "Línia Outsiders" (servei de bustiatge d'àmbit comarcal on les persones reparteixen fulletons d'empreses i revistes d'ajuntaments). En el cas de les persones treballadores contractades, segueixen assistint al taller ocupacional on s'atenen la resta de les seves necessitats. Les accions s'han desenvolupat en ple coneixement i col·laboració de l'administració territorial.

Aportació de valor de la iniciativa

Hic Sumus és un pas endavant vers el reconeixement del valor productiu de les persones amb discapacitat amb més necessitats de suport, col·lectiu a qui històricament s'ha considerat que aquest valor era inexistent i que, malauradament, és una condició encara ara avalada per l'actual sistema de classificació i orientació de les PDID als serveis especialitzats (a majors nivells de necessitats de suports, menys inclou el servei on es deriva a la persona). Posa en valor el col·lectiu amb menys visibilitat social i amb majors barreres per ser inclosos en els àmbits laboral i social. Abordem el repte del repte, la discapacitat a partir del 65 % en endavant amb tota la idiosincràsia que representa. Ho fem en aliança amb el sector empresarial i obrim les portes a construir el camí de la inclusió de les persones amb discapacitat amb més risc de ser excloses i menor visibilitat.

Necessitat a la que respon

Donar resposta al procés d'autodeterminació, apoderament i defensa de la implementació d'un dret fonamental dels éssers humans, tinguin o no discapacitat, el dret a treballar. De retruc, el dret a ser i estar on està tothom, a decidir, a demostrar la vàlua personal i aportar a la societat. Respon a la reivindicació del col·lectiu de persones amb discapacitat amb grans necessitats de suport de fer possible ser inclosos laboralment i social. Respon a construir contextos reals d'implementació del legítim dret a treballar i de construir propostes fermes i pilots en tant que accions prèvies a la plena constitució de noves fórmules de serveis de suport del sistema que permetin desenvolupar activitats ocupacionals i laborals de les PDID amb més necessitats de suport.

Principals objectius assolits

1. Promoure la inclusió social i laboral de persones amb discapacitat intel·lectual amb grans necessitats de suport
 - 1.1. Traslladar les activitats ocupacionals en els entorns comunitaris i ordinaris
 - 1.2. Donar respostes personalitzades a les noves demandes de les persones ateses al servei
 - 1.3. Visibilitzar socialment les capacitats i habilitats ocupacionals i laborals de les persones ateses
 - 1.4. Construir relacions estables i naturals amb la comunitat (barri, empresa ordinària)
2. Transformar els serveis diürns actuals adreçats a les persones amb discapacitat intel·lectual amb concordança amb el nou model social inclúsiu
 - 2.1. Definir i implementar programes d'innovació social en els

serveis diürns basats en l'ús d'estratègies inclusives en entorns comunitaris.

2.2. Flexibilitzar l'estructura i l'organització del STO per respondre a les noves demandes i necessitats de les persones

2.3. Millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament

Principals resultats obtinguts

En relació amb la Línia Combi:

- Any 2021: 2 persones inserides (contracte empresa / prestació de servei)
- Any 2022: 3 persones inserides (3 contractes empresa / 1 prestació servei)
- Any 2023: 2 persones inserides (2 contractes empresa)
- Any 2024: 4 persones inserides (3 contractes empresa / 1 prestació servei)
- Perfils: Certificat de discapacitat d'entre el 65% i el 81%
- Tipus de contracte: Temporal o indefinit
- Tipus de jornada: Parcial (entre 4 i 15 hores setmanals)
- Pel que fa a les línies Rovell d'ou, Taca d'oli i Outsiders, correspon a un 75% de les activitats del taller ocupacional (el 25% restant es realitzen a les mateixes instal·lacions). La participació en les activitats de les 3 línies anteriors correspon més d'un 80% del total de persones que assisteixen al servei.
- Les persones participants refereixen sentir-se útils i feliços d'aportar a la comunitat i formar part dels equips de les empreses. L'autopercepció de les seves fortaleeses millora i la visibilitat de la discapacitat a la societat incorpora un impacte positiu en les organitzacions destinatàries.

Abast de l'experiència

Aquest projecte representa un model de proposta real que respon a les noves necessitats de les PDID en el marc de la transformació social emmarcat en l'actual model social de drets i inclusiu. És una experiència pilot replicable, ja que parteix d'una estructura base ja existent i en flexibilitza l'organització interna. És una experiència que evidencia la capacitat d'aquests serveis d'anar-se ajustant i adaptant a les noves necessitats emergents de les persones, les quals, immerses en contextos empoderadors i que participen de processos d'autodeterminació (reclamant el dret a ser i estar on està tothom i a treballar, per exemple), portem a la pràctica una resposta transformado-

ra d'aquest canvi de paradigma. El projecte esdevé un exemple de com les estructures dels antics models d'atenció a les persones evolucionen conjuntament amb les administracions i els marcs normatius.

Persones implicades en l'experiència:

- Treballadores: 5
- Membres equips directius: 2
- Sòcies: 6
- Ateses: 34
- Voluntàries: 2

Principals factors clau d'èxit

- Parteix d'un convenciment profund d'implementar el dret a la inclusió (dret a treballar, dret a ser inclòs i el respecte a la diversitat com a valor d'impacte positiu a la societat).
- Les aliances prèvies amb algunes empreses del territori: la idiosincràsia de La Garrotxa ens aporta un teixit empresarial proper, sensible i comptem amb grans empreses amb majors facilitats per experimentar. L'entitat ja compta amb les col·laboracions d'algunes empreses on havíem assegurat experiències d'èxit i havíem començat a potenciar la sensibilitat cap a la inclusió de la diversitat com a font d'enriquiment mutu. El fet de tenir una empresa d'inserció ens facilitava la relació inicial i teníem una part de feina de sensibilització i contacte feta.
- Predisposició de l'administració: comptem amb uns professionals de referència oberts a propostes d'innovació per millorar els serveis d'atenció a les persones, millorar la qualitat de vida de les mateixes i que comparteixen el sentit de les nostres missions. La clau va ser la transparència i el compromís adquirit per ambdues parts d'estar al corrent de l'evolució del projecte.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

- Marc normatiu i administració: inicialment, el repte era no transgredir la normativa legal, malgrat que calia tensar-la. El primer pas va ser explicar les nostres intencions als nostres referents de l'administració per obtenir el vistiplau de la proposta de contractació combinada amb l'assistència al servei. Vam acordar unes condicions en el marc del pilotatge i ens vam comprometre de realitzar un seguiment a curt termini de les accions. Vam rebre suport immediat.

- Empreses sensibles a la inclusió de la diversitat.
- Recursos humans per l'acompanyament: Vam destinar educadors del servei a realitzar els acompanyaments a les insercions a les empreses. Aquests professionals compten dins la ràtio definida per decret i el fet d'anar a fer un acompanyament individual volia dir que la resta de persones ateses del seu grup es redistribuïen amb la resta d'educadors. L'entitat puntualment va reforçar el servei amb personal de suport extra assumint els costos.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

- Una fórmula administrativa compatible: L'assistència al servei en combinació amb un contracte laboral mitjançant fórmules flexibles que s'ajusten les característiques de cada persona. S'estableixen uns límits d'hores de contractació i es manté la seva plaça al servei, ja que l'evolució mateixa de la persona no garanteix que pugui mantenir la seva relació laboral de manera estable en el temps. Cal percebre l'assistència al taller com un suport que sosté la possibilitat de treballar.
- Introduir la dimensió flexible dels serveis i els circuits. Les trajectòries vitals de totes les persones no segueixen uns camins lineals. La intensitat dels suports s'ha de poder ajustar de manera àgil i flexible a la persona al llarg de tota la vida. Els serveis que ofereixen suports a les persones també han de ser flexibles a diferents nivells (organitzatiu, d'orientació, entre d'altres). Aquesta dimensió flexible ha de ser transversal a totes les polítiques que defineixen els serveis a les persones. La vida és moviment i la flexibilitat ens permet ajustar de manera personalitzada el que la persona requereix a cada etapa i ens permet plantejar un sistema de provisió de serveis menys estàtic, rebaixant el concepte de "finalista".

Factors que permeten la transferència i replicabilitat

- Parteix d'una estructura de servei existent: El principal element transformador és organitzatiu, no d'infraestructures ni de recursos addicionals desmesurats.
- Coherent amb el model social actual: Es desenvolupa paral·lelament amb la missió de la majoria d'entitats socials i, per tant, és coherent amb els seus valors i fàcil d'encaixar.
- Metodologies sistematitzades i processos definits: Comptem amb un marc metodològic definit i sistematitzat que es pot aplicar directament a qualsevol servei de característiques similars.